

„Beszéljessünk 36 évünkről”

Népfőntforumok országsszerte — Molnár Béla nyilatkozata

A következő hetekben-hónapokban, őszi, téli esteiken az ország több mint 4000 helyi — falusi, tanyai, városkörti — népfőntbizottsága hívja beszélgetésre az érdeklődőket. A Hazafias Népfőnt politikai ismeretterjesztő tevékenységének időszerű feladatairól az „évad” kezdetén Molnár Béla, a HNF Országos Tanácsának titkára nyilatkozott, s a többi között megállapította:

A beszélgetésre, a véleményesére is alkalmas adó formának, s nem valamiféle tanfolyamnak tekintik ismeretterjesztő fórumait a népfőnt. A keretek, az elnevezések sokféle lehetnek — néhol hétfő esti beszélgetések, másutt vitakörök, vagy politikai fórumokat szerveznek —, ám a cél mindig az, hogy ne egyoldalú ismeretközlés jellemezze ezt a munkát, hanem az állampolgárok a témákkal kapcsolatos kérdéseikre is választ kaphassanak, véleményüket is megfogalmazhassák. Mindez következik a népfőntmozgalom jellegéből: abból, hogy közvetlenül és egyenként kíván szót érteni az emberekkel, politikai céljait népszerűsítve, közös feladataink elvégzésére mozgósítva. Ez azt is jelenti, hogy az ismeretterjesztésben sehol, egy pillanatra sem mondhatunk le a nyíltságról,

a közérthetőségről, mondani- valónk érdekes, élményszerű megfogalmazásáról, hiszen a fórumok látogatása nem kötelező, tehát az előadóknek alkalomról alkalomra meg kell „küzdniük” hallgatóságukért.

— Ennek ismeretében elégedettek lehetünk azzal, hogy az utóbbi esztendőben mintegy félmillió emberhez jutott el így a népfőntmozgalom, ennyi résztvevőt várnunk ebben az évadban is. E munka jelentőségét jelzi az is, hogy aprófalvas vidékeinken, számos településen ez az egyedüli lehetőség a közösségi politikálásra, a köznevelésre. A népfőnt rendezvényeinek sikerében nagy része van a mintegy kétezres propagandista gárdának.

— A Hazafias Népfőnt idei, VII. kongresszusa három fő területre irányította tudatformáló munkánk figyelmét. A politikai és az erkölcsi kultúra gazdagítása segít megérteni helyünket a világban, s a változó értékek, életformák közepette szilárd fogódzókat, etikai tájékozódási pontokat nyújtani az egyének emberi magatartásához. Szó lesz VI. ötéves tervünkről, a helyi fejlesztési elképzelésekről. E témaköröknek, műveltségi területeknek megfelelően igyekeznek összeállítani ismeret-

terjesztő évadjuk programját a helyi népfőntbizottságok. E sokféleségből kiemelésre kívánkozik egy — várhatóan széles körű érdeklődésre számot tartó — téma: „Beszéljessünk 36 évünkről” címmel országsszerte több száz népfőntbizottság rendez ismeretterjesztő fórumot, a történelmi tudat formálásának szándékával. Elsősorban a fiatalokat kívánjuk az eddiginél szélesebb körben bevonnunk ismeretterjesztő tevékenységünkbe annál is inkább, mivel a felszabadulást követő évekről nincsenek, nem lehetnek közvetlen tapasztalataik. E beszélgetésekre az elmúlt évtizedek eseményeinek formálásában részt vett előadókat is várunk, arra számítva, hogy visszaemlékezéseik a személyes élmény erejével gazdagítják majd a hallgatóságot. Egyszermind azt is ígérhetjük a fiataloknak, hogy kérdéseikre őszinte, nyílt és teljes válaszokat kapnak majd, legyen szó akár a szocialista építés „hőskoráról”, vagy az 1950-es évek társadalmi-politikai válságának okairól, illetve a válság leküzdéséről, s az elmúlt negyedszázad történelmi, következetes politikája születéséről, történelmi utunk nehézségeiről, s sikereiről — mondotta befejezőül Molnár Béla.

Cél: a megelőzés

A munkalélektan és a Volán

Ha jól tudom, valaha, a New York-i felhőkarcolók építésénél előszeretettel alkalmazták indiánokat, akik nyugodtan sétáltak számtalan magaságban is az acéltraverzekben, hírből sem ismerve a szédülés, vagy a tériszony érzését. S nem is csak szívesen alkalmazták őket, hanem ők is szívesen vállalták ezt a munkát, amit mások félelmükben nagy ívben elkerültek. A szelektív végletesen egyszerű volt: aki úgy érezte, hogy bírja a magasságot, hát vállalhatta a munkát. Ha tévedett, esetleg lezuhant, hát az ő baja volt, hogy túlbecsülte képességeit. De mi történik akkor, ha valaki nemcsak önmagáért, hanem másokért is felel?

1.

Ma már veszélyes munkahelyeken nem lehet alkalmazni akárkit. Főként akkor nem, ha a betöltött munkakör nemcsak a dolgozó számára lehet veszélyes, ha az elkövetett hiba másokat is veszélybe sodorhat. Ilyen terület a közlekedés is. Nem véletlen, hogy vezetői jogosítvány csak orvosi hozzájárulással adható ki. Csakhogy a közlekedésben résztvevő járművezetők helyzete és felelőssége sem egyforma. Hiszen nem mindegy, hogy valaki évente 15 ezer kilométert vezet saját kocsiját, vagy háromszor-ötször ennyit, melegben, hidegben, esőben, hóban is az utakat járva néhanem ötven-hatvan utassal a háta mögött. A nagyobb megterhelés és a nagyobb felelősség miatt nyilván a szokottnál jóval alaposabban meg kell vizsgálni, ki ülhet egy autóbussz volánja mögé.

Bő három esztendeje, 1978 júliusában kezdte meg munkáját Szegeden a Volán 10. számú vállalatának munkalélektani és ergonómiai körzeti állomása. Azért hozták létre, hogy a Volánnál a gépkocsivezetőkre háruló nagyobb terhelés és felelősség által indokoltá tett szigorúbb követelményrendszer alapján vizsgálhassák meg három megye volános gépkocsivezetőinek egészségügyi, pszichés alkalmasságát. Azóta minden új jelentkezőnek fel kell keresnie az állomást, négy évenként pedig minden gépkocsivezető kötelező vizsgálaton részt ven-

ni. Ha pedig valaki balesetet okozott, újra jelentkeznie kell vizsgálaton.

2.

De hát mit is vizsgálnak az állomáson? Ahogyan dr. László István, az állomás orvosa kifejti: lehetőség szerint megpróbálnak teljes képet kapni a gépkocsivezetők egészségi állapotáról, pszichés jellemzőiről. Főmérleg egészségi állapotát, megvizsgálják, hogyan működnek érzékszervei. Tesztlapok segítségével elméleti, szakmai ismereteikről is számot adnak a jelöltek. Vizsgálják mozgásainak rendezettségét, fronttervezettségét, feladatmegoldó készségét, azt, hogy mennyire képes fegyelmelni magát nincsenek-e agresszív hajlamai, mennyire képes koncentrálni figyelmét stb. A sokféle vizsgálatból azután összeáll a kép: alkalmas-e a jelölt arra, hogy Volánnál dolgozhasson.

Amikor valaki jogosítványt kap, s megvizsgálják, egészségi állapota alkalmassá teszi-e a vezetésre, átlagos követelményeknek kell megfelelnie. Nem így a Volánnál, ahol speciális követelményrendszerrel kell felállítani az alkalmat, ahol azt is figyelembe kell venni, buszra vagy teherautóra kerül-e a jelentkező. S éppen ebből a szempontból válik fontossá az idő. Az állomást naponta 10—12 ember keresi föl, van idő tehát bőven beszélgetésre, kapcsolatteremtésre, az egészségi állapot és a pszichés tényezők alapos fölmérésére. Így aztán az sem csoda, hogy sok jelentkezőről az állomáson derül ki, hogy kezelhető, könnyen gyógyítható betegsége van, ami, ha elhanyagolják, veszélyessé válhat a közlekedésbiztonság szempontjából is. Eppen ezért nemcsak a jelentkező alkalmasságát, vagy alkalmatlanságát állapítják meg, hanem vállalat üzemorvosának figyelmét is felhívják, ha valakinél gondozást igénylő el-

3.

terést találnak. Ezzel pedig nemcsak a közlekedés biztonságát, hanem az emberek egészségét is szolgálják. Évről évre többen fordulnak meg az állomáson. Két éve, 1979-ben 1136, tavaly már 1327 jelentkezőt vizsgáltak meg. Így azután tapasztalataik is egyre bővülnek. A fölmérések szerint például a legtöbb balesetet 18 és 25, valamint 55 és 60 év közötti járművezetők okozzák. Az e korosztályokhoz tartozók alkalmassági vizsgálatára éppen ezért különös figyelmet fordítanak. Mivel annak, aki balesetet okozott, minden esetben új vizsgálatra kell jelentkeznie az állomásnak módjában van segítséget nyújtani a balesetek okainak feltérnyezésében, szociális, emberi tényezőkben, munkafeltételekben rejlő esetleges okok kiderítéséhez is.

Szavay István

Arányos fejlődés — eredményes gazdálkodás

Sajtótájékoztató a fogyasztási szövetkezetek tevékenységéről

Nehezebb körülmények között is eredményesen gazdálkodtak a fogyasztási szövetkezetek az elmúlt években; valamennyi ágazatuk gyarapodott javakban és a gazdálkodás minden területén megerősítették pozícióikat. Erről számolt be az újságíróknak Szlameniczky István, a SZÖVOSZ elnöke a Parlamentben kedden megtartott sajtótájékoztatóján.

A IX. kongresszusokra készülő fogyasztási szövetkezetek fejlődése viszonylag arányos volt. Ennek egyik jele, hogy az új beruházásoknál, rekonstrukcióknál és korszerűsítéseknél nem került egymással szembe a város és a falu. Az új, illetve a felújított létesítmények döntő többsége a falvak építését szolgálja úgy, ahogy azt a vásárlói igények is megkövetelik. A fogyasztási szövetkezés a községekben ma már lényegében az egész lakosságot átfogja; az ottani népesség fogyasztóként, illetve kistermelőként közvetlenül érdekelt a szövetkezetek működésében. De erőteljesen fejlődött a mozgalom szerepe a városban is; elsősorban a kereskedelemben és a lakásépítésben. A szövetkezeti tevékenység területi kiszélesedése nyomán gyakorlatilag az egész társadalom kapcsolatba került a mozgalommal.

A szövetkezetek tagjainak száma öt év alatt félmillióval nőtt és jelenleg meghaladja a 3,3 milliót. Mindez a lakosság erősödő bizalmát jelzi. A fogyasztási szövetkezetek az ország teljes kiskereskedelmi forgalmából mintegy 35 százalékos arányban részesülnek. Egyes megyékben az áfészek és a szövetkezeti vállalatok működése meghatározó az élelmiszer-ellátásban, például Békés, Győr-Sopron, Szabolcs-Szatmár, Szolnok és Tolna megyékben, ahol a bolti élelmiszer-forgalom 60—80 százalékát biztosítják. Mintegy 2800 településen

csaknem kizárólag az áfészek gondoskodnak az alapvető élelmiszerek és fogyasztási cikkekéről.

A lakásgazdaságba tartozó szövetkezetekhez ma már mintegy félmillióan kapcsolódnak. A lakásszövetkezés főként a munkások, a fiatal házaspárok, az alacsony és a közepes jövedelműek lakásgondjainak megoldásához nyújt segítséget — mint ahogy azt az adatok is bizonyítják.

Az elmúlt időszakban a szövetkezeti keretek között olyan anyagi kapacitás jött létre, ami hosszabb távon is biztos alapot ad a megnevezett feladatok színvonalas ellátásához.

A mozgalom egyik általános fogatékként említette viszont, hogy 1980 kivételével a jövedelmezőség elmaradt a tervezettől. Csak

széreny az előrehaladás a szövetkezetek egymás közötti együttműködésében.

Kialakult a szövetkezetek mezőgazdasági kapcsolatrendszere. Az áfészek évente átlagosan 8 milliárd forint értékű áruval, alapanyaggal, termékkel, terménnyel stb. látják el a kistermelőket. Felvásárlásuk 90 százalékát már szerződésekre alapozzák.

A szövetkezetek ipari termelésének növekedési üteme évente meghaladja a 8 százalékot. Különösen figyelemreméltó, hogy az élelmiszer-feldolgozás aránya megközelítette a 60 százalékot. Ezek az üzemek amellett, hogy hozzájárulnak a helyi ellátás javításához, gyümölcsöző kapcsolatokat építettek ki a mezőgazdasági termelőszövetkezetekkel is.

Tegnap, kedden emelték helyére a Szőregen épülő AFOR-üzemanyagtöltő állomás három, egyenként 50 köbméteres tartályát, miután a gödör kiképzését és alapozását befejezték. Képeinken az első beemelését örökítették meg, a Szegedi Magas- és Mélyépítőipari Vállalat dolgozóinak munkáját

Somogyi Károlyné felvétele

Nevelés és propaganda KBT-megbeszélés

Csongrád megyében 10 ezer 200-an, Szegeden 7600-an tagjai a Magyar Autóklubnak. Jelentős társadalmi bázisa van tehát a szervezet közlekedésbiztonságot szolgáló törekvéseinek. Ezek hatékonysága persze függ attól, hogy a klubtagság megfelelően él-e az adott lehetőségekkel. A képzési és továbbképzési formákról, a műszaki adottságokról, a szervezet propagandatevékenységének hatásától adott számot az Autóklub titkára, dr. Mészáros Győző a Szeged városi és járási közlekedésbiztonsági tanács elnökségének tegnapi, keddi ülésén. Prágai Tibor elnökletével a résztvevők nem csupán tájékoztak az Autóklub munkájáról, hanem választ kerestek arra a kérdésre is, miképp lehetne a bevezetőben is említett népes tagságot még szervezetben, még hatékonyabban mozgósítani a közlekedési balesetek megelőzésére.

Lényegében az első témát folytatta a KBT általános nevelési és propaganda szakbizottsága elnökének, dr. Keresztes Mátynak a beszámolója is, hiszen aktivistáik előadásokkal, tájékoztatók készítésével, szóbeli és írásos felvilágosító tevékenységükkel ugyanazért munkálkodnak, mint az Autóklub társadalmi munkái: a jár-

művezetők és a gyalogosok közötti partnerkapcsolat javításáért, közútiaink biztonságáért. Például azzal a közeli napokban 70 ezer példányban megjelenő képes röplappal, melynek témája az OKBT december 15-ig tartó akciójának mottójával irható körül a legpontosabban: járművel vagy gyalog, az úton társak vagyunk!

Művészeti naptárak

Mintegy 860 ezer, az előző évinél csaknem 200 ezerrel több példányban jelentek meg az 1982. évi művészeti naptárak — jelentette be Seres László, a Képzőművészeti Alap kiadóvállalatának igazgatója kedden a Zene-művészek Klubjában tartott sajtótájékoztatón. A vásárlók 30 féle művészeti naptár — 9 fali-, 4 asztali-, 3 előjegyzési és négy egyéb naptár — közül választhatnak. A vállalatok részére 39 féle reklámnaptárt, valamint kártyanaptárakat készítettek.

A naptárak legtöbbje már az üzletekben van, s várhatóan a hét végéig valamennyi kiadvány kapható lesz.